

# Elämän Vesistö

## Tutkimusmatka mieleen

Tiivistelmä englanniksi:  
"Universal Life, Mental Universe,  
and Subjective Everything"

Heikki Hyötyniemi, LFS jäsen  
26.11. 2019



0

## Pöhinä tiivistyy

- Luonnonfilosofian seura näyttää olevan  *tapahtumisen ytimessä*
- "Unification in Physics and Philosophy" – International Workshop in Helsinki, May 11th 2019
  - "Onko mahdollista muodostaa *yhtenäinen* ja selkeästi *ymmärrettävä* luonnontieteellinen maailmankuva nykyfysiikan teorioiden pohjalta vai tarvitaanko jotakin uutta?"
  - Väite nyt: vain *uusi näkökulma* tarvitaan ... mutta ... tämä vaatii johdannon ...
- "Economical unification as a method of philosophical analysis"
  - LFS puheenjohtajan Avril Styrmanin väitöskirja 2016
  - Oma tutkimusaihe hyvinkin sama: kuinka yhdistää määrällinen mittaaminen käsitteelliseen analyysiin, Okkamin partaveitsi "mentaaliseen kuvauvoimaan"?

Avril tänään *opponenttina*

1

## "Yhtenäinen" vs. "ymmärrettävä"?

- **Väite:** *ymmärrys* on mahdollista vain *subjektiivisessa maailmassa*
- Objektiivinen maailma jää (määritelmällisesti) tämän *ulkopuolelle*
- **Väite:** paras mitä voidaan tavoitella on *intersubjektiivisuus*
- "Yhtenäinen maailmankuva" on *ihmisanturien* tuottama kooste
- **Väite:** se subjektiivisuus kiertyy *subjektiivisen ajan* ympärille
- Joudutaan tarkastelemaan "ajan metafysiikkaa", joka tasolla
- **Väite:** ja se "intersubjektiivinen kooste" on *tarinasäikeistä harsittu verkko* ...
- **Tässä esityksessä:** Tarkastellaan yhden subjektiivisen maailman syntyä, emergenssiä, ja säikeen punoutumista ... mutta aluksi ...

2

## Subjektiivinen maailma, ja yhteenosumien verkko

- Oma tutkimukseni, tarinani, on sivunnut Luonnonfilosofian seuran toimintaa joka vaiheessaan:
- **Neocybernetiikka esihistoriaa** – LFS 2006, raportti englannin kielellä myös 2006: matemaattinen "holismikoneisto"
- **Enformaatioteoria kauan sitten** – LFS 2011, kirja<sup>1)</sup> suomeksi 2013: vitaaliteoria ja "energeettinen informaatio"
- **"Yhtenäisteoria" nyt** – LFS 2019, kypsyteltyä *blogissa*: yhteenvedo, yhteenmeno *mentaalivitalismin* kanssa
- Emerituksena jo 10 vuotta ... deprivaatiossa, luovuuden päästyä valloilleen ... *ajattelen, siis olen eläkkeellä!*

<sup>1)</sup> <http://neocybernetics.com/enformaatioteoria-kirja/>  
<http://neocybernetics.com/mentaalivitalismi-kirja/>

3

## Apropos Descartes: "ajattelen, siis olen olemassa"

- Vuosisatoja sitten Descartes määritteli näin ajattelun synnyn, *tieteen synnyn*, josta asiat alkoivat sittemmin aueta, emergoitua
- **Tulkinta:** *on olemassa ehdottoman liikkumaton lähtökohta, Arkhimedeiden kiintopiste, vankkumaton perusta kaikelle havaitulle*
- Tämä atomistis-mekanistinen tulkinta johti (?) lopulta objektiivisen totuuden, todistuvuuden, tulemiseen kaiken tieteen perustaksi
- Myöhemmin esimerkiksi kognitiotieteessä *tietokoneanalogia* tuli sitten väijäämättömästi vaihtoehtottomaksi ajattelun perustaksi
- Mutta yhtä lailla kehitys olisi tuosta siemenestään voinut lähteä *subjektiivisuuden* suuntaan, ja kohti *dynaamisuu*ta
- **Vaihtoehtoinen tulkinta:** *olen, koska mieleni virtaa, on liikkeessä; ajattelen, siis minuuteni on vielä keskeneräinen ... kaikki muuttuu*

4

## "Substanssimetafysiikasta" prosessimetafysiikkaan

- *Liikkeelle lähdettyään ajattelu on edelleen jatkuvassa "syntyjen" tökinnässä, "Brownin liikkeessä aika-akselilla" ...*
- ... *intersubjektiivisen maailman kontakteja, purkautumattomien riippuvuussuhderakenteiden holistisia kausaalitöytäisyjä ...*
- ... *mieli järjestää ristiriitaiset törmäilyt yhtenäiseksi virtaukseksi ... tarkemmin jossakin muussa yhteydessä ... hmmm?*
- Voidaan hyödyntää nyt visiota, yksinkertaistusta, analogiaa: *tarinalla on inertiaa*, joka voidaan nähdä *massallisena virtauksena*
- Ja "tarinaa" käytetään perusmetaforana; se on *ajallinen rakenne*, "tarinasäie" on subjektiivisen maailman "fraktaalinen atomi"
- ... siis "ontogeneesi toistaa fylogeneesiä" myös *epistemogeneesin* osalta: oman ajattelun kulku toistaa ajatushistoriaa ... hmmm 2?

5

## Tarinan narratiivi, taustatarina ... esiteoriaa

- Perusihmetys: miten näin käsittämättömät yhteensattumat ovat voineet sattua, Dawkinsin "epätodennäköisyyden vuori" rakentua?
- Perusintuitio: *ajan outo epäsymmetria* on ratkaistava ... *taaksepäin katsoenhan* kaikki muuttuu johdonmukaiseksi!
- "Hyvät kysymykset ovat tärkeämpiä kuin vastaukset", koska ne käynnistävät pohdinnan, mieli lähtee liikkeelle, *jatkaa liikkettään*
- Tarvitaan ympäristö konstruktivistiseen, vuorovaikutteiseen tarinointiin ... *riittävän kokeiltu, hyväksi havaittu*
- *Tarinan voi kuvailla vain tarinalla*, uudet käsitteelliset rakenteet rekursiivisesti määritellen, toistaen ... se on kuin *lasten iltasatu*
- Ikiaikainen kulttuurin *ymmärtämisen*, sekä *regeneroitumisen*, *kopioitumisen ja jakamisen muoto* on *tarina iltanuotiolla*

6

## Vaihtoehto-otsikko: "Sampoa rekonstruoidessa"

- Tarina alkaa kiteytyä, henkilögalleria personoitua ... inhimillisyyttä tuovien sählärien joukosta esille nousee muutama avaintoimija ...
- "Luovajumala" Väinämöinen visioi todellisuutta – *mokomakin iänikuinen taiteilija!* – keräten ihailijoita soitollaan ja laulullaan.
- "Demiurgi 1", jättiläinen ja tietäjä Antero Vipunen, on jo tuhannet vuodet kuunnellut tätä samaa ... ja on *loppuun asti tympääntynyt*.
- "Demiurgi 2", insinöörijumala Ilmarinen, jonka päälle lopulta kaikki toteutustyö kaatuu, on ongelmassa ... mutta *tekee parhaansa*.
- Ilmarinen takoo pajassaan *Sammon*, kirjokannen, yleiskäyttöisen "inversiomyllyn", joka iäti jauhaa *moninaisuutta ja rikkautta*.
- *Meidän haasteemme, toivomme: kyseessä on pelkkä "re-search", Ilmarisen tekemisten "uudelleenetsiminen", palasten kokoaminen!*

7

## Alkusynty: Olipa kerran ...

*Tuujotin tulohen kauan  
Pesi otsalle kihosi ...*

...

*"Mieleni minun tekevi  
Elävi ajattelevi ..."*

...

*Löysinkinpä vapauteni  
Insinöörin itsestäni!*



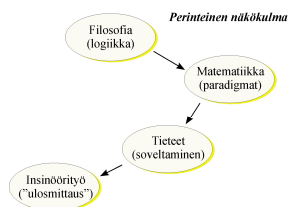
8

## Sanoissa on voimaa

- Kalevalaista viisautta: ensin *mieli tekee*, vasta sitten *aivo ajattelee*  
**Mieli, intuitio** on systeemistä, holologista ... *motivaatioin, voimin*  
**Järki, ajattelu** yksittäistä, reduktionistista ... *rakentein, rajoittein*
- Kyberneetikko Gregory Batesonille avain oli "ero joka tekee eron" – nyt dynamisempi muotoilu: *muutos joka aiheuttaa muutoksen*
- **Elämä? Tietoisuus?** – Punoutuvat toisiinsa hienoisella tavalla ... ymmärryksen prosessin pyörteisä (tästä lisää luvussa 2)
- Hämmennetään taikajuomapataa, odotetaan klimppien keittyvän kokoon näillä mausteilla, mieleen kylvetyillä saatesanoilla ...
- ... Ne siis tarvitaan attraktoreiksi johdantoluvun vitaalihaahuiluun, vetäviksi ytimiksi, odottamaan *metafysiikan metamorfoosia*

9

## Joka härjillä kyntää ... Biasvaroitus



- "Adaptiivinen säätö": → syklit *romahduksesta romahdukseen*, jne.

10

## Muita ajattelun vääristymiä

- Niin, meillä on *yksi ainoa näkökulma* – yksi ainoa esimerkki elämästä, yhden alkusynnyin kumuloituneesta seurauksesta
- Meillä on *yksi ainoa kokoskaala* – olemme lähes pelkkää tyhjää, "atomiydinten väliä"; asioiden *kovuus*, jopa *reunat*, on illuusio
- Meillä on *yksi ainoa aikaskaala* – muutokset ovat hitaita; yksikään solu, atomi meissä ei ole enää alkuperäinen ("Theseuksen laiva")
- ... tai sitten ne ovat nopeita ... olemme *liian keskimääräisiä*
- Käytännön arkijärki ei toimi, *empiirisen tieteen metodi ei toimi*
  - **Wittgenstein:** "... Miksi kesti niin kauan ymmärtää että Maa kiertää Aurinkoa ...?"
  - **Ystävä:** "Tietenkin koska asia ei näytä siltä!"
  - "No miltä olisi näyttänyt, jos olisi *näyttänyt* siltä, että Maa kiertää Aurinkoa?"

11

## Pakoon hiilisoivismia

- Konkreettiset (tietokone) ja mentaaliset työkalut (säätöteoria), ja *ajanhenki* (kaiken kyseenalaistaminen) kohtaavat tänään
- Lisämausteena sopassa *insinöörin leikkimielinen ja pelaamisen himo* ...
- Ongelma: yksi ainoa "elämä" tutkittavana ... ratkaisu: tietokoneen simulaatiot keinomaailmoissa erilaisin alkuarvoin ... *tekoelämä*?
- Esimerkiksi Life-peli voi simuloida *universaalikonetta*; MineCraft-pelillä on toteutettu sisäinen MineCraft-simulaattori!
- Ajautumatta "piisoviniin" – tietokone mahdollistaa elämän eri aspektien valaisemisen, auttaen näkemään *ne vaikeat* kysymykset:
  - *Alkusynty*. Tarvitaanko "älykäs suunnittelija" aina saattamaan simulaatio käyntiin? Kun mitään ei vielä ole, on valtava (ääretön) askel siihen ensimmäiseen *johonkin*
  - *Attraktori*. Tarvitaanko "älykäs suunnittelija" aina *pitämään* simulaatio käynnissä? Kun kaikki muuttuu, systeemin *stabiiliisuuden* takaaminen on avainhaaste

12

12

## VITAALIAJATTELU – uusi mahdollisuus

- Mielen maailman karttamerkit ovat *käsitteitä* – ja nyt (*väite*) on muodostumassa *relevantti "pöhinäkeskus"*, *aktiivisuuden ydin*
- Uusi tieteen tyyppi poikkeaa perinteisestä "mekanisesta", reduktionistisesta, "muuttuja muuttujalta" –tyyppisestä tieteestä:
- **Dynaamisuus**. Datana aikataason jatkumot, "esimerkkitarinat" ja niiden muutosominaisuudet, ei silmännäkyvä avaruudellisuus
- **Holistisuus**. Kokonaisvaltaiset *voimat* perustuvat *assosiativiseen hahmontunnistukseen*, eivät yksittäisiin kausaalisuhteisiin ... jne.
- **Onko se totta?**
  1. "Päänsisäinen" *mentaalivitalismi* on "totta" koska olen varma.
  2. "Päänulkoinen" *realivitalismi* ... koska *Okkamin partaveitsi!*

13

13

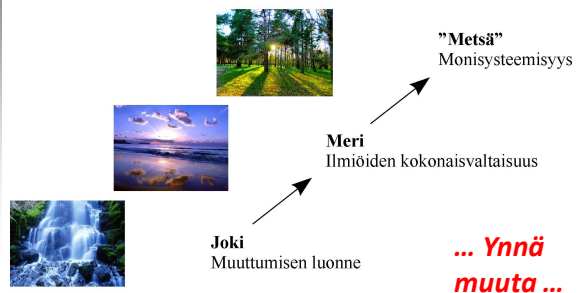
## "Subjektiiivis-vitaalinen Okkam"

- *Yksinkertaisin selitys on paras* – nyt mentaalimaailmassa tähän on syytä tehdä tarkennuksia ... *mitä on yksinkertaisuus?*
- Paras selitys edellyttää vähiten *uusia oletuksia* tai *lisärakenteita* – *huomioiden subjektiiivisen maailman konstruktivistinen luonne*
- **Ensinnäkään, valmiit uudelleenhyödynnettävissä olevat rakenteet eivät juurikaan rasita mieltä**
- **Toisekseen, dynamiikan määrittelemät funktionaaliset rakenteet eivät myöskään rasita elävää mieltä**
- Jatkossa käytetäänkin paljon *analogoita*: uusia assosiaatioita, lisää mielen rakenteita, kytkentöjä verkkoon ilman uusia "noodeja"
- **Syvät enemmän kuin laveat rakenteet** – hahmottoman dynamiikan ymmärtäminen on tärkeintä, mahdollistaa *intuition pohjakerroksen*

14

14

## Esimerkkejä dynamiikka-analogioista



15

15

## Tarinoiden opetuksia

- Vitalistit ovat kovia rakentamaan maailmanmalleja ... esimerkiksi Hegel maailmanhenkineen: *selitti kaiken* – vajosi selityksiinsä (?)
- *Ensyklopediassaan* hän aloitti määrittelemällä *filosofian historian* ja *historian filosofian* ...
- *Kategoriat tulee johtaa toisistaan*; näin voidaan päästä loogisten käsitteiden *täydelliseen järjestelmään!*
- Esimerkiksi sähkö:  
"Se on itsestään vapautuvan hahmon tarkoitus, hahmo joka alkaa kumota oman välinpitämättömyytensä; sillä sähkö on välitöntä ilmiötä eli läheisesti hahmosta tulevaa, sen vielä edellyttämää olemassaoloa – mutta ei vielä itse hahmon hajoamista, vaan se pinnallinen tapahtuma, jossa erilaisuudet jättävät hahmon, mutta vielä ovat sen edellyttämiä eivätkä vielä ole niissä tulleet itsenäisiksi."

16

16

## Varoitus – "vitalismi on kuollut, ÄLÄ koske siihen!"

- Francis Crick: ... *Ja niille teistä, jotka olette vitalisteja, haluan kertoa tällaisen profetian: mitä jokainen uskoi eilen, ja mitä te usotte tänään, vain hullut uskovat huomenna* ...
- Daniel Dennett: ... *vitalismi (näkemys, että elävät asiat pitävät sisällään jotain mystistä elämänvoimaa) on siirretty historian jättekasaan* ...
- Väite siis: *vitalismi on huonoa tiedettä*, jopa *tieteenvastaista*
- *Tiedesysteemin "itsesuojelua"*? (*sekin on muuten vitaali-ilmiö!*)
- ... Mutta juuri siksi sieltä löytyy helposti *kiinnostavia tuloksia* ...



17

17

### ... Tiede itsessäänkin on muuttumassa vitalistiseksi

- Symboli(sti)nen merkkipaalu: Numeerinen tekoäly (keinotekoiset neuroverkot) on ohittanut symbolisen tekoälyn ... *et voi ymmärtää!*
- Liian paljon tutkimustietoa, kukaan ei ehdi lukea; liian kova tuloksellisuuspainne, *kukaan ei ehdi edes ajatella*
- Monimutkaiset ongelmat: ei verifioitavuutta, ei falsifioitavuutta; kaikkien pitää hyväksyä äänestyspäätös "97% tiedemiehistä ..."
- Pirstaloituneisuutta ja kohinaa alalla lisäävät omia ajatuksiaan puusilmäisesti kauppaavat erilaiset "tieteen helppo-Heikit"!
- Empirismi on umpikujassa – on liikaa muuttujia ja liian vähän havaintodataa, kaikki tulokset sovitetaan sopivilla parametreilla
- **Tiede irtoaa "totuuksista", koko hermeneuttinen kausaaliyhästä alkaa liikkua ... noudattaen ulkopuolisia voimia, rahoittajien toiveita**

18

18

### Esimerkki: ihmisen aiheuttama ilmastonmuutostiede

- Kun ilmastonmuutostutkimus on niin heikkolaatuista kuin on, kuinka siitä on voinut tulla niin kiistämätön dogma?
- Kuin uskonto jota ei pidäkään ymmärtää ... oma papistonsa, myyttinsä ja uskonkappaleensa, ja pelastuksen lupaus
- Kyseessä on kuin *systeminen tauti*, tarttuva kollektiivinen hysteria, outo ahdistus, kokonaisvaltainen ja tunteisiin vetoava
- Todellisuus on alkanut *sykkiä*: yhteiskunnallinen vastakkainasettelu Vihreiden ja Persujen välillä muodostaa *dialektisen pumpun*?
- Ihmisillä on kai liikaa aikaa (enemmän aikaa kuin kykyjä), ajatus rutistuu kiharalle; hyvä tarina vie päänsä pyörälle, mielen pyörteelle
- **Miksi?** – Virtaus on löytänyt uomansa, rahankierto organisoitunut – tämä on *tehokain tapa kanavoida elämän energiaa* (rahaa)?

19

19

### Lasten ristiretki

Kaikki konstit käyttöön –  
sääl-juju: et saa kritisoida!

"... Haluan että panikoitte!"

Pyhä sota ja uhriutumisen  
lopullisen totuuden puolesta

20

20

### Tulkinta: koko maailma on karkaamassa käsistä

- Työelämä: *muutosjohtaminen*, jatkuva "kehityskokoustaminen", kaikki aina kesken – tarkoituksellinen epävarmuuden ylläpito?
- Rahamaailma: Pörssi värähtelee, romahtelee ... uusi kvartaali ennen kuin luontaiset dynamiikat vaikuttaneet; *joku hyötyy taas?*
- "Elämä" tursuaa kaikkialla koska sitä puoltaa *energeettinen etu*: Mitä optimoidumpaa energia on, sitä *elävämpää* (myöhemmin)
- Dynamiikat organisoituessaan näyttävät mielessä yhtyvän samaan holistiseen pyörteeseen ... jonkinlaiseen *syöverin kurimukseen* ... ?
- Kaikki alkaa värähdellä, *liukua* ... miten voitaisiin saada aikaan todellisuuden hallinta, *edes oman elämän hallinta* omiin käsiin?
- *Vitaalitieteellinen prosessi* = ymmärryksen rakentumisen prosessi subjektiivisessa mielessä, muutoksen maailmassa

21

21

### Esimerkki: vitalistin maailma

# VISIO

- Eläytyminen: millainen on *vitalistinen maailmankuva*, miten sen *prosessiluonne* ilmenee ... ja *konvergoiko ikuinen muutos*?
- Tavoitteena on yksinkertaisuus, ymmärrettävyys ... fraktaalinen "elämän ydin", *niin menetelmissä, kohteessa, kuin mielessäkin*
- Pyrkimyksenä mielen tasapaino – *dynaaminen tasapaino*: ikuisen muuttumisen maailman "kiintopiste", *dynaaminen attraktori*
- "Elävää luonnehtii muutos, joka tasolla" (Dobzhansky mukailen)
- *Teoriaa*: "metakääntäjät" kykenevät kääntämään itsensä – mutta miten löytää joka tasolla *stabiili "rakenteellinen kiintopiste"*?
- **Millaiseen maailmankuvaan tämä johtaa? – Seuraavassa yksi yritys, esimerkki, kokeilu: neljä "epistemogeneesin" vaihetta (miksi neljä – sekin selviää?) ... ja lopputulos ...**

22

22

### 1: Kaaoksen rakenteistuminen

# VISIO

- Esimerkki kaaoksen monimuotoisuudesta: kirjallinen viisus kautta historian, paras inhimillinen elämäkokemus on "vitaalidataa"
- *Usko*: korkeamman tason representaatiot ja metriikat mahdollisia koska *merkitys voidaan funktionalisoida* (myöhemmin)
- Rakenteen määrittäminen, muuttujien määrä *äärettömästi äärelliseksi*: "hellän dynaaminen" (Esa S.) *holistinen koestaminen*
- Myöhemmin kovempi "puristelu" ja "tamppaaminen", käsitteiden tiivistäminen, riippuvuuksien tunnistus ja *virtauksen aistiminen*
- *Vihje*: luonnon evoluutio on hionut *ihmisen* tällaiseksi anturiksi, *pärjäämään äärettömiin*, monimutkaistuvassa maailmassaan ...
- *Vaisto, uteliaisuus on hyvä osviitta* – esimerkiksi *kauneudentaju* paljastaa, että jossakin on kätkeytyä *malli* (symmetria, ym.)


23

23

## 2: Reitin avautuminen

# VISIO

- Mielen maailma on *kvantittunut*: ennen kuin yksi mieli on saatu virtaamaan, uskomaan, mitään ei ole saavutettu
- Mitä enemmän "uskovia" on, sitä suurempi on *vitalipaine* (kui se "97% on jo tätä mieltä") – *tuli tarttuu ... "viraalinen hyökky"*
- *Gandhin-Göbbelsin tekniikka*: kun saat representaation syntymään, se kyllä raivaa optimoivaan mieleen tilaa, *relevanssinsa mukaan*
  - Gandhi: ... sitten he nauravat, ... sen jälkeen oletkin jo voittanut
  - Göbbels: ... sitten he itkevät, ... senkin jälkeen olet jo voittanut
- Tavoitteena ravistaa vakiintuneet rakenteet rikki – esimerkiksi "laajakaistaisella huumorilla": *naurun mukana tarttuu meemi*
- Oivallukset ovat *muutoskokemuksia, patoumien läpisyjä ...* näiden ketju on subjektiivinen: erilaisia esimerkkejä ja näkökulmia



24

## 3: Linearisoituminen

# VISIO

- Evolutiivinen perustelu: *energian virtauksen tehostuminen systeemin läpi* (ks. myöhemmin)
- Intuitiivinen perustelu: fraktaalinen pelkistyminen yli sfäärien, "suoraviivaistuminen" ja *läpinäkyvyys* (myös myöhemmin)
- Paikalliset lineaarimallit yhdistyvät lopulta *globaaliksi lineaariseksi* – mallien *yhdensuuntaistuminen on rinnakkaista ja perättäistä*
- Analogiana *kosken perkautuminen*: virtaus uomassa paranee – insinöörimäisesti ajatellen: *mutkat suoriksi!*
- Lokaalit "tarinanpätkät" muuttuvat *lineaariseksi vapausasteeksi*, 1-ulotteiseksi, yhdellä muuttujalla parametrisoituvaksi *suoraksi*
- Huomaa: *kaikki tapahtuu ylemmällä, emergentillä energioiden tasolla – alempana varsinaiset signaalit*

25

## 4: Romahdus ja paluu, tai ...

# VISIO

- "Vapaa virta" on vain väliaikainen ihannetila – lineaarista opitaan hyödyntämään, vapaus katoaa ... tilalle *takaisinkytkentä ja säätö*
- Taso redusoituu, se on triviaalina tarpeeton ... katoaa "evoluution avantgardesta", painuu pinnan alle, *lineaarimallien klimpiksi*
- **Vaihtoehto A.** Robustisuus häviää, kuin *adaptiivisessa säädössä* – tulee epästabiiliksi, ajautuu kaaokseen ... *paluu aina kohtaan 1*
- ... Ikuinen periksiantamaton *insinöörimäinen* yrittäminen – takana "nelivaihekoneen" yksi sykli, ulospäin näkyy vain *syke ja spektri*
- **Vaihtoehto B.** *Evoluutio*, ääriesimerkkinä *aina edistynyt tiede*, johtaa *erilaiseen kaaokseen ... emergentillä tasolla* taas kohtaan 1
- "Kuhnilainen törmäyttämistekniikka" virittää uudenlaiset *moodit*, laittaen rakenteet värähtelemään, paljastaen uudet dynamiikat ...

26

## Konvergenssi

# VISIO

- ... Jatketaan ... ja *kokonaiskuva*: maailman eriytyminen, taustaksi reaktiivinen, *korkealotteinen lineaarinen "pomppulinnamalli"*
- Taustakuvan edustalla *minä itse ja muut*, ennakoimattomat vapaat tahdot vastakkain yhteisessä tarinassa, valitsemisensa rooleissa ...
- Miten tätä voisi ymmärtää ... havainnollistaa? – Kaikissa korkeakulttuureissa tämä on opittu "simulaattoreilla" toteuttamaan ...
- Analogiana *teatteri*, antiikin tarinoiden elävöittäminen näytelminä, lavasteiden edessä, kuvaamassa *elämää monimuotoisuudessaan*
- Subjektiivinen "Divina Commedia" Homo Deuksien kesken, omassa yhteisössään ... viihtyminen antiikkisessa *Elysium-huvipuistossaan?*
- *Zen*: Kunnes tarve ymmärtää katoaa ... kaikki näkyvä on vain ilahduttavaa illuusiota, symbolien simulaatiota ... *kabuki-teatteria*

27

## Oma roolisi: *elämäsi ainutkertainen kenraali*

- Ajan sykleissä ... tämä on **esityksen viimeinen kalvo**, yhteenveto – emergoituneiden oivallusten hierarkia ... *palaa tänne myöhemmin!*
- **Olet näyttelijä omassa shakespearelaisessa näytelmässäsi, oman maailmankuvasi edessä, näyttellessä improvisoitua tarinaasi**
- Sovittaudut tilanteisiin, kohtaat muita näyttelijöitä, *rekursiivisesti*; viihdyt, viihdytät, samalla kun näytös väijäämättä kuluu ohi
- Ulkopuoliset havaitsijat, katsojat, näkevät esitystäsi kukin omasta näkökulmastaan; saat heiltä palautetta, *takaisinkytkentää*
- *Karisma*: et vain lue vuorosanoja kulisseissa – eläydyt, heittäydyt, uskoen itse rooliisi (elkeittäsi heijastellessa *syvähenkistä elämää*)
- Näytelmä kiteytyy *kenraaliharjoitukseen* ... jännitys, elämän maku: kaikki voi mennä pieleen ... *naurettavuuden, leikin hyväksyminen*

*parhaimmillaan*

28

## Matematiikka, tarinoiden alkuperäiskieli

- Ongelma pilkotaan osiin, voimat voidaan keskittää rajoitettuihin yksityiskohtiin ... *järjen menetelmin, ennen mielen tulkintoja*
- Luonnollinen kieli *kovin epäluonnollinen* – nimittäin *mistä ei voi puhua siitä vaietaan ... matematiikka on parempi*, koska:
  1. **Semantiikan irrottuminen operoinnista: formalismit** (vanha etu)
  2. Holistisuus, kompleksisuus: *monimuuttujamenetelmät*
  3. Syntyjen kuvaaminen: *differentiaalit*
  4. Muutos, kasvu, jatkuvuus: *derivaatta ja integraali*
  5. Inversion tekniikat: *käänteismuunnokset*
  6. **Semantiikan kytkeytyminen takaisin!**

29

## Metamaattinen ote! 😊

- "Sfäärienvälistä" – nyt datana *ajatukset ja intuitiot* (luku 1), ja operoinnin mahdollistaa (joskus!) *merkitysten metriikka* (luku 2)
- *Laadulliset harppaukset* mahdollisia: katsotaan nyt, esimerkiksi, kuinka *mikroevoluutiosta päästään makroevoluutioon*
- Asiat monimutkaistuvat jatkuvasti, *äärettömyksiin* – kannattaakin koukata *äärettömän kautta*, emergenssin takaa ("*inversio 1*") ...
- ... Sovelletaanakin *vitaalifilosofis-holistista* laatikosta ulos astuava päättelyketju "*liikkuvan kiintopisteen*" hakuun:  
Herakleitos 1: "kaikki virtaa" = kaikki muuttuu  
Herakleitos 2: "et voi astua samaan virtaan kahdesti" = muutoskin muuttuu  
... Herakleitos n: muutoksen muutoksen ... muutos muuttuu – äärettömydessä saavutetaan *laadullinen muutos*
- Nyt pohdittavaksi: *mitäpä tästä seuraa?* – Jokaisella on työkalut ratkaisuun ... (luku 3, vihje: matemaattinen hahmo *Maclaurin*)

30

Siis.

## Tutkimuskohteena *elämä*

Perusanalogiana *veden virtaus*

Ympäristönä *ajan metafysiikka*

Elämänasenteena *inversio*

31

## *Inversio 2: esimerkki synnystä ja suunnasta*

- *Elämyksellisyys on subjektiivista totuudellisuutta* – omakohtaisen kiinnostavuuden esimerkit ovat merkityksellisintä "*vitaalidataa*"
- Erityisesti *uuden ajattelun synnyt* ovat mieleenpainuvia elämyksiä – ja *välttämättömiä tarinallisuudelle, tarinan elinkelpoisuudelle!*
- Muistankin kuinka aikanaan TKK:n strategiseen visioon nostettiin – niin, kaikkia muita seuraten! – muotitermi "*digitalisaatio*"
- Taustana oli tietokoneparadigman ylikorostaminen ... ja pinnallinen menestysthakuisuus, näkyvyytavoite ... kai *uuden Aallon* odotus?
- Alkuun tiedostamattomana kapinana, puolustustaisteluna "*oman sääätöntechnisen kauneuden* puolesta, aloin korostaa **analogisaatiota**
- Myös *stabiiliisuus* korostui tällöin ... ja koska tätä ei voida taata alatasolla reaalisysteemissä, oli keksittävä myös se "*inversio 1*"!

32

## *Inversio 3: "kopernikaaninen käänneiskumous"*

- Kopernikus siirsi Maapallon ja Ihmisen sivurooliin – nyt "*Minä*" palaa subjektiivisen tarkkailijan maailmankaikkeuden keskiöön
- Renessanssi = "*uudelleensyntyminen*" – nyt *uusrenessanssi*, *vitaalis-syklinen "uudempi uusi aika"* *erilaisine* löytöretkineen ...
- Maailmankuvan laajeneminen, tuleminen aikanaan universaaliksi: "*kuunylinen*" ja "*kuunalinen*" maailma noudattavat samoja lakeja
- Vastaavasti "*päänsisäinen*" ja "*päänulkoisen*" todellisuus tulevat yhteismittaliksiksi, subjektiivinen ja objektiivinen samoin periaattein?
- Supernovat, räjähtävät tähdet, levittävät "*tähtipölyä*" vieraisiinkin aurinkokuntiin, ja vastaavasti *mentaalikosmoksessa* "*supernovat*", systeemiräjähdykset, levittävät tuoretta informaatiota universumiin romahtaessaan, *sykkiessään?*

33

## *Inversio 4: "olemisen holistisuus"*

- Eksistentialismin mukaan *eksistenssi edeltää essentiaa* – oleva, *maailmaan heitetty*, siis "joutuu valitsemaan" olemisen tapansa
- Nyt kuitenkin "*käänteis-Sartre*": *olemus on ennen olemassaoloa* – vain tämä takaa *mallitettavuuden* (ns. *insinööriin disklaimer!*)
- ... Tai oikeastaan ... näiden on emergoiduttava *holistisesti*, jotenkin *yhtä aikaa*: muuten ajaudutaan klassisiin *dualismin* ongelmiin
- Esimerkiksi muna/kana-ongelma: ensin oli *sykli, syke* ... tai ensin oli *paine, voima* ... ja aivan ensimmäisenä oli *aavistus!* **MitäHäh?**
- *Materialismin* ja *idealismien* välissä tarvittaisiin ehkä "*vitalistinen idealismi*" ... aineen muodon määrää nyt *dynaaminen attraktori*
- Mentaalimaailmassa voitaisiin jopa puhua vaikka "*kalevalaisesta idealismista*" (!), jos *paineen aiheuttaakin sana ... syntysana* ...

34

## *"Syntysanat" – hyvät kysymykset!*

- Tavoite, haaste: *ymmärryksen* siirto mielestä *erilaisiin* mieliin – korkeadimensioinen tietorakenteen siirto kapean väylän kautta (yksidimensioinen tarina) takaisin konstruktivistisesti koostettaviksi korkeadimensioisiksi tietorakenteiksi kuulijoiden mielissä
- Kahlil Gibranin *Profeetta*: uuden ymmärryksen on jo "*uinuttava tietoisuuden aamunkoitossa*" – mutta kajoa voi vahvistaa *kunnes kaikki jo näkevät saman suunnan* ... valmiina valonvälähdykseen, *synkronoituun oivallukseen*
- *Syntysana* on nyt kuin *mielen pohjalla kaikuva mantra*, pitäen aktiivisena tavoitteen; se pitää yllä ajattelun prosessin kun suunta on vielä pelkkää siemenessä uinuvaa potentiaalia, heijastelua menneen ja tulevan pyörteessä, järjestymättömässä kaaoksessa ...

35



## Nykytiede ja sen "lähteet": kysymyksenä KUKA

- Kärjistys: (humanistis-)tieteellisen paperin/tutkimussuunnitelman hyväksyttävissä tärkeintä on kirjoittajan nimi, oikeat viitteet, ja oikeat referoijat ... auktoriteetit ja henkilöityneet koulukunnat
- Kuitenkin oikeasti tärkeää on ajatushistoria, ajattelulaadun kehitys: tekijöistä riippumatta ajatukset lyövät läpi kun aika on kypsä
- Kutakin aikakautta luonnehtivat systemiset ilmiöt, *dialektiset voimat*, joista pitkäkestoisimmat aiheuttavat syklejä tarinaan:
  - Antikkia luonnehti *viitajottelu* – Herakleitos Zenon Platon Aristoteles
  - Tieteen synnyn mahdollisti *mekanistinen ajattelu* – Descartes Newton
  - Saksalainen vitalismi – Kant Hegel Schopenhauer Nietzsche Spengler
  - Uusimman ajan mekanistinen tiede – Maxwell Mach Einstein Kuhn
  - Vitalistit yrittivät vastaiskua – Freud Tesla Wittgenstein Bergson
  - Nykyinen positivistinen kehitysoptimismi – Enqvist Valtaoja
  - ... Ja murheellisen dialektikkattoman nykyajan osalta nyt vain viitataan Lauri Viitataan. – Mitä?

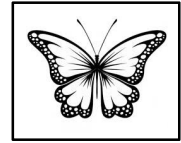
Nämä nimet ovat nyt  
"ankkureita virrassa"

36

## Järki haurii tietees, kaava

- Elämä ei kestä kovaa kosketusta
- Runoilija voi tavoitella totuutta?

*Kuin nuppi-neulan kärki  
on joka mielen järki.*



- Nuppi-neulalla tapetaan perhonen, kiinnitetään liikkumattomaksi
- Mutta herkkää kosketuksella se voidaan pitää elossa, saada eloon



*Tein laulun perhostesta  
ja henkäisin - se lensi.*

37

## "Elämän Vesistö": sisällysluettelo

- Maailmanmalli – kaiken on oltava yhtä aikaa elävänä mielessä ...
- Muistitekniikka: *sijoita kaikki asiat/analogiat tutun reitin varteen!*

### Johdantona "Hydrologia Vi(i)ta"

1. "Hete ja Tursunta" – *miten* s. 40
2. "Virta ja Pyörteet" – *miksi* s. 80
3. "Rannat ja Uomat" – *mitä* s. 120
4. "Meri ja Horisontti" – *minne* s. 160
5. "Haihtuminen ja Utu" – *milloin* s. 200
6. "Sade ja Uusiutuminen" – *ylempiin sfääreihin* s. 240

<http://neocybernetics.com/suomeksi/>

38

HS 9.7.2019

# WHAAT ?!

## Minä olen Bina48

Amerikkalaismiljonäärin perustama säätiö yrittää siirtää ihmisen tietoisuuden koneeseen. Onko se mahdollista?

39